

39687 - Abdest almaya ne zaman niyet edilir?

Soru

Müslüman, abdest almak istediği zaman, başında mı, yoksa yüzünü yıkarken mi, ne zaman abdeste niyet etmelidir?

Ya da abdest sırasında dilediği yerde niyet etmesi câiz midir?

Detaylı cevap

Birincisi:

Niyet, bütün ibâdetler için şarttır. Niyet olmadan hiçbir ibâdet -ki abdest de bir ibâdettir- geçerli olmaz.

Nevevî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Niyet; abdestin, boy abdestinin ve teyemmümün geçerli olmasında, bizim âlimlerimizce (Şâfîîler nezdinde) şarttır. Bu konuda bir görüş ayrılığı yoktur. Nitekim Mâlik, Leys, Ahmed b. Hanbel ve Dâvud da bu görüştedirler. Hepsi de bu konuda Allah Teâlâ'nın şu sözünü delil göstermişlerdir:

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ﴾. [سورة البينة الآية: 5]

"Halbuki onlara ancak, dini yalnızca O'na has kılıp hanifler olarak Allah'a ibâdet etmeleri, namazı (dosdoğru) kılmaları ve zekâtı vermeleri emrolunmuştu. İşte dosdoğru dîn, budur." (Beyyine Sûresi: 5)

İhlas; kalbin ameli olan niyettir. İhlası emretmek ise, -âyette olduğu gibi- onunfarz olduğunu gerektirir.

Niyetin sünnetten delili ise, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözüdür:

﴿إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ﴾. [متفق عليه]

"Ameller, ancak niyetlere göre geçerlilik kazanır."(Buhârî; hadis no: 1. Müslim; hadis no: 1907).

Hadiste geçen "İnnemâ" lafzı, sınırlama (hasr) ifâde eder.Bundan da, niyet olmadan amelin hükmü sâbit olmaz, kastedilmektedir.

Başka bir delil ise hadisin devamında Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

﴿إِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى، فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ، فَهِيَ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ، وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ...﴾
﴿إِلَى دُنْيَا يُصِيبُهَا أَوْ امْرَأَةٍ يَبْتَازُ جُهَا، فَهِيَ هِجْرَتُهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ﴾

"Herkes ancak (ameliyle) niyet ettiğinin karşılığını alır. Kimin hicreti, (niyet ve kasıt olarak) Allah ve Rasûlü için ise, onun hicreti (sevap ve ecir olarak) Allah ve Rasûlü içindir. Kimin de hicreti dünyadan bir menfaat elde etmek ya da bir kadınla evlenmek için ise, onun da hicreti, hicret ettiği gâye içindir."(Buhârî; hadis no: 1. Müslim; hadis no: 1907).

Abdest almaya niyet etmeyen kimse ise, abdestinin karşılığını alamaz..." (-Özetle- el-Mecmû"; c: 1, s: 356. Buna benzer olarak "el-Muğnî; c: 1, s: 156).

İkincisi:

Bilinmesi gerekir ki niyetin yeri, kalptir.Dolayısıyla bir kimsenin diliyle niyet etmesi, meşrû değildir.

Bu konuda ([13337](#)) nolu sorunun cevabına bakınız.

Üçüncüsü:

Niyetin vaktinin en mükemmel olanı; niyetin, abdestin bütün kısımlarına şâmil olması için, abdeste başlarken veya abdeste başlamadan kısa bir süre önce olmalıdır. Niyete başlanması gereken vakit ise, yıkanması farz olan abdest azalarından ilkine başlarken olmalıdır.

İbn-i Kudâme -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Niyetin, abdestin tamamından (abdeste başlamadan) önce olması gerekir. Çünkü niyet, abdestin şartıdır. Dolayısıyla niyetin abdestin başında olması, abdestin tamamında olması demektir. Eğer abdestin farzlarından birisi niyetten önce bulunursa, ona itibar edilmez. Niyetin, abdestin sünnetleri ve farzlarına şâmil olması için elleri yıkamadan önce niyet etmek, müstehaptır. Eğer ellerini niyetten önce yıkarsa, ellerini yıkamamış kimse gibi olur. Niyetin, abdestten kısa bir süre önce olması ise câizdir. Eğer niyet ile abdest almaya başlaması arasındaki süre uzun olursa, bu câiz olmaz." "el-Muğnî; c: 1, s: 159).

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn -Allah ona rahmet etsin- de bu konuda şöyle demiştir:

"Niyetin iki yeri vardır:

Birincisi: Niyetin sünnet olduğu yerdir ki bu, -abdestin farzlarından önce varsa- abdestin sünnetlerine başlamadan önce olan niyettir.

İkincisi: Niyetin farz olduğu yerdir ki bu, abdestin farzlarının ilkine başlarken olan niyettir." (eş-Şerhu'l-Mumti'; c: 1, s: 140)

Buna göre, niyetin, abdeste başlamadan önce olması, en mükemmelidir. Niyetin, abdestin farzlarının ilkine başlarken olması ise, gereklidir.

Âlimler, abdestin farzları konusunda görüş ayrılığına düşmüşlerdir.

Kimisi: Abdestin ilk farzı Besmele'dir, demiştir.

Kimisi: Abdestin ilk farzı, Mazmaza'dır, demiştir. Doğru olan görüş de budur.

Kimisi de: Abdestin ilk farzı, yüzü yıkamaktır, demiştir.

Bu konuda ([21241](#)) ve ([11497](#)) nolu soruların cevaplarına bakınız.

Fakat bir kimse, -İbn-i Kudâme'nin -Allah ona rahmet etsin- sözünde zikredildiği gibi- abdestin farzlarına başlarken niyet ederse, besmele çekmek ve elleri üç defa yıkamak gibi, abdestin sünnetlerine başlamadan önce niyet eden kimse gibi ecir kazanmaz.

Değerli âlim Abdulaziz b. Baz -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in, abdestin başında abdeste niyet ile birlikte önce ellerini üç defa yıkadığına ve besmele çektiğine delâlet eden hadisler sâbittir." (Mecmû' Fetâvâ İbn-i Baz; c: 10, s: 98).

Allah Teâlâ en iyi bilendir.